

PÄÄKIRJOITUS

<https://doi.org/10.33350/ka.90674>

Erikoinen kevät

Kirsi-Maria Hytönen

Palasin vanhempainvapaalta tutkimuspöydän ääreen helmikuun 2020 alussa. Vain muutamia viikkoja sen jälkeen sain monien muiden tavoin huomata eläväni tilanteessa, joka muistuttaa ikävätunnelemaisia dystopiaromaaneja. Aiemmin tuntemattoman viruksen leviäminen ja sen seurauksena hiljaiset kadut, liikkumisen rajoitukset (tätä kirjoitettaessa vasta suosituksia, mutta rajoituksia valmistellaan), maailmanlaajuinen hätä ja myös vihapuheen uusi kohde, rajoituksia uhmaavat kansalaiset. Toisaalta esiin ovat nousseet myös kriisin aiheuttama yhteisöllisyys, heikommassa asemassa olevien ja riskiryhmiin kuuluvien auttaminen, toinen toistaan hauskemmat koronameemit ja ydinperheeseen keskittyminen.

Kouluille kaikilla oppiasteilla koronakevät tarkoittaa isoja harppauksia eteenpäin etäopetuksen käytössä. Uudenlaiset etäopetuksen menetelmät tarkoittavat uusia opettamisen ja oppimisen tapoja, lisää vapautta ja vastuuta oppilaille, mutta myös uusia ohjauksen keinoja ja oppimisen iloa. Tekniikka etäyhteyksiin on koko ajan ollut olemassa, mutta sitä ei ole aina käytetty, koska tarvetta ei ole ollut. Opettajan ja oppilaan keskinäinen, henkilökohtainen vuorovaikutus on tärkeä osa oppimisen prosessia. Aina tekniikka ei kuitenkaan toimi, eivätkä kaikki oppilaat eivätkä opettajat osaa lyhyellä varoituksella siirtyä käyttämään monia eri sovelluksia ja alustoja. Kaikki eivät kykene ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan tai aikatauluistaan.

Etäopetus kodeissa paljastaa ennen pitkää lasten eriarvoisuuden. Suurin osa niistä vanhemmista, jotka ovat etätöissä ja valvovat lasten etäopetusta kotona, pitävät huolta asioista, lapset voivat hyvin ja oppimista tapahtuu. Suomessa on kuitenkin edelleen perheitä, joissa lapsilla ei ole hyvä olla. On lapsia, joille päivän ainoa lämmin aterialla on ollut kouluruokailu, tai joiden koti on turvaton vanhempien poissaolon, päihteiden käytön tai väkivaltaisuuden takia. Kaikkia ei auteta etäyhteyksien muodostamisessa kouluun. Näiden lasten tilanne vain pahenee, mitä kauemmin poikkeustilanne kestää. Samoin haavoittuvassa asemassa ovat erityistä tukea tarvitsevat oppilaat, jotka ovat kotona. Vaikka vanhemmat tekevät parhaansa, tilanne voi olla todella kuormittava esimerkiksi neurologisia haasteita omaavalle lapselle.

Hyvinvointivaltiomme vahvuus punnitaan siinä, miten huomioimme nämä pienet, mutta tärkeät ihmisryhmät vaikeana aikana ja sen jälkeen. Jos etäopetus jatkuu kesään asti, voi paluu normaaliin olla sekin iso haaste erilaiseen rytmiin ja opiskelutaitoihin tottuneille lapsille.

Epidemian laannuttua peruskouluissa palataan takaisin lähiopetukseen ja hyvä niin, mutta on paikkoja ja tilanteita, joissa tästä toivottavasti otetaan opiksi. Vahvimmin uudet

opetusmenetelmät toivottavasti jäävät käyttöön korkeakouluissa sekä opetuksen että tutkimuksen parissa. Tämän kevään digiloikka toivottavasti tuottaa sen ymmärryksen, että esimerkiksi konferensseja ja seminaareja voidaan helposti järjestää etäyhteydellä, eikä matkustaminen (etenkään lentämällä) ole aina tarpeen. Mikään ei voita ihmisten kasvokkaisia tapaamisia, kahvitaukojen puheensorinaa konferenssissa ja illallisella tutustumisen iloa. Siitä huolimatta olen vakuuttunut siitä, että digiyhteyksien käyttäminen laajemmin totuttaisi meidät niihin, emmekä enää pitäisi etäyhteyttä kovinkaan *etäisenä*.

Uusi tilanne ja karanteenit ovat lisänneet vapaasti jaettavien materiaalien määrää. Monenlaisia kirjoja, muskareita, konsertteja, jumppia ja vaikka mitä jaetaan sosiaalisen median kautta kaikille, jotta eristäytyminen koteihin olisi helpompi kestää. *Kasvatus & Aika* on koko historiansa ajan ollut avoimesti luettavissa verkossa, ja nytkin tarjoamme hyvän lukupaketin koronaeristyksen keskelle. Vuosi 2020 käynnistyykin *Kasvatus & Aikassa* kolmen vertaisarvioidun artikkelin ja kahden kirja-arvion numerolla. Kiitos kirjoittajille, anonyymeille arvioijille sekä toimituskunnalle panoksestanne! Uusia artikkeliehdotuksia sekä ehdotuksia teemanumeroiksi otetaan edelleen kiinnostuneina vastaan.

FT Kirsi-Maria Hytönen on etnologian tutkijatohtori, joka viettää korona-aikaa kotona 1-vuotiaan lapsensa kanssa.